

Što znači biti žena? Svatko će od nas na to pitanje odgovoriti drugačije, no mnogi će odgovori, možda i nesvjesno, biti oblikovani društvenim očekivanjima koja je stoljećima nametao patrijarhat. Žena mora biti nježna, brižna i požrtvovna, potrebe drugih uvijek stavljati ispred vlastitih, brinuti se o kućanstvu i odgajati djecu, a pritom ostati lijepa, negovana i besprijeorno uređena. Danas se od nje očekuje i da gradi karijeru, nerijetko uz nejednake uvjete rada i nižu plaću od muških kolega, pri čemu se njezine primarne obveze ne smanjuju. Koliko god uloga preuzela, od nje se očekuje da ih sve uspješno uskladi, jer ako zapostavi kuću, muža ili djecu, ako ne izgleda onako kako bi trebala ili vlastite potrebe stavi na prvo mjesto – nije dobra žena.

Ivana Mrčela, umjetnica, profesorica, dizajnerica i aktivistica rodom iz Čakovca, u skulpturalnoj instalaciji Naše sestre obrađuje tematiku stereotipa ženstvenosti, ženskih uloga i još uvijek vrlo nezahvalnog položaja žene u društvu. Naziv rada preuzet je iz istoimene pjesme hrvatskog hardcore punk benda Ponor, čiji stihovi glase ovako: Naš svijet je samo za njega, a ona je sjena stvorena od njegovog rebra; naše sestre rođene da stvaraju, naša braća rođena da razaraju, naše bake rođene da slušaju, naši djedovi rođeni da vladaju. Unutar uvriježenog društvenog polariteta Mrčela gradi ideju sestrinstva, ženske solidarnosti utemeljene na međusobnoj podršci i iscjeljujućoj prisutnosti žena koje su nerijetko čitave zajednice nosile na svojim plećima. Instalaciju Naše sestre čini deset predimenzioniranih ženskih figura izrađenih od mekanog, punjenog tekstila u ružičastim nijansama. Za prvo predstavljanje u galerijskom prostoru izvorna je kompozicija od pet sestara udvostručena, čime umjetnica žensku

mrežu razvija i gradi. Odabirom ružičaste boje te tekstila kao tradicionalno ženskog materijala, Mrčela se poigrava sa stereotipima ženskosti suprotstavljajući im monumentalne dimenzije figura i tetovaže koje prekrivaju njihova tijela. Umjetnica vraća mekoću kao radikalni alat i žensko znanje, doslovno i simbolički, postavlja u središte prostora. Svaka sestra na sebi nosi vlastitu, ali i kolektivnu žensku priču, donoseći oslikane narative koji svjedoče o ženskoj povijesti, borbi za pravo glasa, suvremenom feminističkom aktivizmu, ali i nekim vrlo osobnim temama. Žensko tijelo tako prestaje biti

tek pasivni objekt čija je svrha ugoditi promatraču. Upravo suprotno, Mrčela publiku nastoji izbaciti iz zone komfora i suočiti sa ženom kao cjelovitim bićem, s vlastitim osjećajima, stavovima i iskustvima, koje postoji neovisno o njihovim očekivanjima. Posebno su naglašene neprimodno dugačke ruke figura, kojima se međusobno isprepliću i povezuju u jedinstvenu kompoziciju. Rukama se grlimo, prenosimo znanja i pružamo podršku. Ženske ruke, stereotipno promatrane kao nježne, elegantne i uređene, ovdje postaju alat umrežavanja, nevidljive niti kojima se prenose iskustva

i mudrost te koje pojedince spajaju u kolektiv. Postavljene u središte galerijskog prostora, sestre postaju nemoguće za ignorirati, aludirajući tako na veličinu problema i dalje prisutne društvene nejednakosti žena, koji se nikada ne smije banalizirati. Monumentalnošću isprepletenih figura Mrčela oblikuje sliku tihe otpornosti koja proizlazi iz ženske sinergije. Instalacija Naše sestre prvi je put predstavljena u kolovozu 2025. godine u zagrebačkoj Varšavskoj ulici, u sklopu umjetničkog projekta Okolo. Samo tri dana nakon postavljanja jedna je figura oštećena, a druga ukradena, no Mrčela je ubrzo izradila novu sestru i obnovila instalaciju. Godinu dana poslije, Naše sestre zajedno s instalacijom Tekstilna djeca donose joj Veliku nagradu 61. Zagrebačkog salona primijenjenih umjetnosti i dizajna. Vandalizam u javnom prostoru i priznanje umjetničke struke predstavljaju dva posve različita odgovora na njezino stvaralaštvo, ali istodobno pokazuju koliko je važno nastaviti govoriti o problematici koju ono otvara.

Promjena duboko ukorijenjenih stereotipa i predrasuda nije jednokratna čin, nego dugotrajan proces koji zahtijeva kontinuirani angažman. Naše sestre problem ženske nejednakosti čine vidljivim, dok istodobno podsjecaju na snagu zajedništva i važnost međusobne podrške. Predimenzionirana, tetovirana tijela ženskih figura tako nisu samo podsjetnik na borbe prethodnih generacija, nego i poziv na nastavak onih koje još uvijek traju. Svaka pružena ruka našim sestrama čini korak prema svijetu u kojem je žena slobodna živjeti prema vlastitim pravilima, a ne onima koje joj društvo nameće, korak prema svijetu kakvog želimo stvoriti.

Ivana Mrčela rođena je 1984. godine u Čakovcu. Nakon diplome na studiju modnog dizajna na Tekstilno-tehnološkom fakultetu u Zagrebu 2007. godine upisuje Akademiju likovnih umjetnosti u Zagrebu, koju završava u rujnu 2012. godine u klasi profesora Svjetlana Junakovića. Iza nje su 24 samostalne te više od 100 skupnih izložbi u Hrvatskoj i inozemstvu. Godine 2011. izabrana je među 27 najboljih studenata u Republici Hrvatskoj, čime je postala dobitnica Nacionalove „Top stipendije za top studente“. Za uspješan rad tijekom akademske godine 2009./2010. dobila je Pohvalnicu Akademije likovnih umjetnosti. Dobitnica je nekoliko međunarodnih nagrada na području grafike. Godine 2010. osvojila je treće mjesto za profesionalnog grafičara na IV. EX-YU konkursu za grafiku u Beogradu, a 2011. nagradu „Ismet Mujezinović“ za najboljeg umjetnika na XIV. INTERBIFEP-u u Tuzli. Godine 2012. bila je među finalistima „Erste fragmenta“. Na 7. Zagorskom likovnom salonu 2015. godine dobila je jednu od tri jednakovrijedne nagrade.

Godine 2017. dobiva nagradu za najboljeg mladog umjetnika do 35 godina na 52. zagrebačkom salonu primijenjenih umjetnosti. Na Sedmom hrvatskom biennalu ilustracije 2018. godine dobila je posebno priznanje, a iste godine Prvom otkupnom nagradom Zavičajnog muzeja Rovinja njezin rad postaje dijelom najveće zbirke suvremene umjetnosti u Istri. Godine 2022. dobiva Posebno priznanje žirija na 1. Međunarodnom trijenalu portreta u Kninu, dok je 2026. godine dobitnica Velike nagrade (Grand Prix) 61. Zagrebačkog salona primijenjenih umjetnosti i dizajna.

Članica je HDLU-a i ULUPUH-a. Živi u Zagrebu, gdje radi kao izvanredna profesorica na Tekstilno-tehnološkom fakultetu, na Zavodu za dizajn tekstila i odjeće, na kolegijima Kreiranje odjeće i Modna ilustracija na prijediplomskom i diplomskom studiju.

Izdavač: Galerija O.K., Novi turizam d.o.o. / Za izdavača: Damir Čargonja Čarli / Autor izložbe: Ivana Mrčela / Predgovor: Marta Sirotić Maletić / Dizajn: More Idea Tisak: More Idea

Naklada: 100 primjeraka
Rijeka, rujan 2026.

Izložba je sufinancirana sredstvima Grada Rijeke te Ministarstva kulture i medija RH.

GALERIJA O.K.^{NT}

Ivana Mrčela

Naše sestre

3.10. – 13.10.2026.

